Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

►B

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 820/2008

z 8. augusta 2008

o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva

(Text s významom pre EHP)

(Ú. v. EÚ L 221, 19.8.2008, s. 8)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
►M1	Nariadenie Komisie (ES) č. 483/2009 z 9. júna 2009	L 145	23	10.6.2009
►M2	Nariadenie Komisie (EÚ) č. 133/2010 zo 4. februára 2010	L 43	1	18.2.2010
►M3	Nariadenie Komisie (EÚ) č. 134/2010 z 9. februára 2010	L 43	3	18.2.2010

▼B

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 820/2008

z 8. augusta 2008

o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva

(Text s významom pre EHP)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2320/2002 zo 16. decembra 2002 o ustanovení spoločných pravidiel v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva ([1]), a najmä na jeho článok 4 ods. 2,

keďže:

(1) V zmysle článku 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2320/2002 je Komisia v prípade potreby povinná prijať opatrenia na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva v celom Spoločenstve. Nariadenie Komisie (ES) č. 622/2003 zo 4. apríla 2003 o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva ([2]) bolo prvým právnym predpisom, ktorým sa takéto opatrenia ustanovili.

(2) Nariadenie (ES) č. 622/2003 sa od svojho prijatia zmenilo a doplnilo 14-krát. V záujme jednoznačnosti a racionálnosti je vhodné zosúladiť všetky zmeny a doplnenia v novom nariadení.

(3) V článku 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2320/2002 sa uvádza, že vykonávacie opatrenia prijaté Komisiou podľa článku 4 ods. 2 uvedeného nariadenia majú byť tajné a nemajú sa uverejňovať, ak sa týkajú výkonových kritérií a akceptačných testov zariadenia, podrobných postupov obsahujúcich citlivé informácie a podrobných kritérií pre výnimky z opatrení bezpečnostnej ochrany. V článku 3 nariadenia (ES) č. 622/2003 sa ďalej uvádza, že vykonávacie opatrenia stanovené v jeho prílohe sú tajné a neuverejňujú sa a sú dostupné len osobám, ktoré sú na to riadne splnomocnené členským štátom alebo Komisiou. Následnými zmenami a doplneniami nariadenia (ES) č. 622/2003 sa stanovilo, že tieto ustanovenia sa uplatňujú aj na takéto zmeny a doplnenia.

(4) S cieľom zvýšiť transparentnosť vykonávacích opatrení, ktoré boli prijaté v súlade s článkom 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2320/2002, Komisia preskúmala opatrenia uvedené v prílohe k nariadeniu (ES) č. 622/2003, následne zmenenému a doplnenému na základe kritérií stanovených v článku 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2320/2002. Týmto preskúmaním sa preukázalo, že mnohé tieto opatrenia nemusia byť tajné a mohli by sa teda uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(5) Napriek tomu je dôležité uchovať v tajnosti určité opatrenia, ktorých prezradenie by mohlo uľahčiť ich obchádzanie a páchanie činov protiprávneho zasahovania. Medzi takéto opatrenia patria predovšetkým určité podrobné postupy a výnimky z nich týkajúce sa kontroly vozidiel vstupujúcich do vyhradených bezpečnostných priestorov, prehľadávania lietadiel a cestujúcich, zaobchádzania s nebezpečnými cestujúcimi, kontroly nesprevádzanej podanej batožiny a podanej batožiny pomocou systémov odhaľovania výbušnín a kontroly nákladu a pošty, ako aj technických špecifikácií kontrolných zariadení.

([1]) Ú. v. ES L 355, 30.12.2002, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 849/2004 (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 1).

([2]) Ú. v. EÚ L 89, 5.4.2003, s. 9. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 358/2008 (Ú. v. EÚ L 111, 23.4.2008, s. 5).

▼B

Tieto opatrenia by sa mali prijať samostatne, prostredníctvom rozhodnutia určeného všetkým členským štátom.

(6) Malo by sa povoliť rozlišovanie medzi letiskami na základe posudzovania miestneho rizika. Komisia by preto mala byť informovaná o letiskách, ktoré sa považujú za menej rizikové.

(7) Mala by sa povoliť variabilita vykonávacích opatrení podľa druhu leteckej činnosti. Komisia by mala byť informovaná o prijatých kompenzačných opatreniach na zabezpečenie ekvivalentnej úrovne bezpečnostnej ochrany.

(8) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru bezpečnostnej ochrany civilného letectva,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Cieľ

Týmto nariadením sa ustanovujú opatrenia na vykonávanie a technické prispôsobenie spoločných základných noriem týkajúcich sa bezpečnostnej ochrany civilného letectva, ktoré sa majú zapracovať do národných programov bezpečnostnej ochrany civilného letectva.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

— „národný program bezpečnostnej ochrany civilného letectva“ znamená také predpisy, metódy a postupy, ktoré prijali členské štáty podľa článku 5 nariadenia (ES) č. 2320/2002 na zaistenie bezpečnostnej ochrany civilného letectva na svojom území;

— „príslušný orgán“ znamená vnútroštátny orgán ustanovený členským štátom v súlade s článkom 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2320/2002, ktorý je zodpovedný za koordináciu a monitorovanie implementácie svojho národného programu bezpečnostnej ochrany civilného letectva.

Článok 3

Opatrenia, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článku 1, sú uvedené v prílohe.

Článok 4

Nové technické metódy a procesy

1. Členské štáty môžu povoliť technickú metódu alebo proces týkajúci sa bezpečnostných kontrol, ktoré sa líšia od metód a procesov ustanovených v prílohe, ak:

a) sa používa na účely hodnotenia nového spôsobu prevádzky predmetnej bezpečnostnej kontroly a

b) neovplyvňuje negatívnym spôsobom dosiahnutú všeobecnú úroveň bezpečnosti.

2. Aspoň štyri mesiace pred plánovaným uvedením príslušný členský štát písomne informuje Komisiu a ostatné členské štáty o navrhovanej novej metóde alebo procese, ktoré zamýšľa povoliť, vrátane zhodnotenia, v ktorom sa uvádza, ako uvedený členský štát zabezpečí, že použitie novej metódy alebo procesu bude spĺňať požiadavky podľa odseku 1 písm. b). Oznámenie tiež obsahuje podrobné informácie

▼B

o oblasti(-iach), v ktorej(-ých) sa metóda alebo proces uplatní, a zamýšľanú dĺžku obdobia hodnotenia.

3. Ak je odpoveď Komisie členskému štátu kladná alebo ak členský štát nedostane do troch mesiacov od doručenia žiadosti žiadnu odpoveď, členský štát môže povoliť zavedenie novej metódy alebo procesu.

Ak Komisia nesúhlasí s tým, že nová metóda alebo proces dostatočne zabezpečuje zachovanie všeobecnej úrovne bezpečnostnej ochrany civilného letectva v Spoločenstve, informuje o tom členské štáty do troch mesiacov od doručenia oznámenia uvedeného v odseku 2 a vysvetlí svoje dôvody. V takom prípade príslušný štát neuvedie takúto metódu alebo proces, pokým nebude spĺňať požiadavky Komisie.

4. Maximálne obdobie hodnotenia každej technickej metódy alebo procesu je 18 mesiacov. Uvedené obdobie hodnotenia môže Komisia predĺžiť maximálne o ďalších 12 mesiacov za predpokladu, že členský štát poskytne dostatočné odôvodnenie predĺženia.

5. V intervaloch, ktoré počas obdobia hodnotenia nepresiahnu 6 mesiacov, poskytne príslušný orgán členského štátu Komisii správu o vývoji hodnotenia. Komisia bude informovať ostatné členské štáty o obsahu správy o vývoji hodnotenia.

6. Žiadne obdobie hodnotenia nepresiahne 30 mesiacov.

Článok 5

Oznámenie

Členské štáty písomne oznámia Komisii všetky letiská, pri ktorých využili možnosť povolenú podľa ustanovenia článku 4 ods. 3 písm. a) alebo c) nariadenia (ES) č. 2320/2002.

Článok 6

Kompenzačné opatrenia

Členské štáty písomne oznámia Komisii kompenzačné opatrenia, ktoré uplatňujú v súlade s ustanovením bodu 4.2 prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002.

Článok 7

Zrušuje sa nariadenie Komisie (ES) č. 622/2003.

Článok 8

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

▼B

PRÍLOHA ([1])

1. VYMEDZENIE POJMOV

Okrem vymedzení pojmov uvedených v prílohe k nariadeniu (ES) č. 2320/2002 sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1.1. „A.C.A.M.S.“ znamená systém kontroly prístupu a monitorovania výstrah (Access Control and Alarm Monitoring System), ktorým sa zabezpečuje elektronická kontrola prístupu k dverám, východom a iným miestam vstupu priamo alebo nepriamo vedúcim do vyhradených bezpečnostných priestorov a ktorý upozorňuje príslušný orgán na neoprávnený vstup;

1.2. „užívateľ letiska“ znamená každú fyzickú alebo právnickú osobu zodpovednú za prepravu cestujúcich, pošty a/alebo nákladu leteckou dopravou z príslušného letiska alebo na príslušné letisko, tak ako sa to uvádza v článku 2 smernice Rady 96/67/ES ([2]);

1.3. „pozemná obsluha“ znamená služby poskytované užívateľom letiska na letiskách, tak ako sa to uvádza v prílohe k smernici 96/67/ES;

1.4. „letecký dopravca“ znamená letecký dopravný podnik s platnou licenciou na vykonávanie leteckej dopravy, ktorý zabezpečuje letovú prevádzku;

1.5. „servisný panel“ znamená vonkajšie miesto vstupu do lietadla, cez ktoré sa zabezpečujú služby pre lietadlo; takými sú napríklad dodávka vody, toalety, uzemnené elektrické zásuvky a ostatné servisné oddelenia, ktoré majú vonkajšie otváracie kryty;

1.6. „lietadlo, ktoré nie je v prevádzke“ znamená lietadlo, ktoré je buď zaparkované dlhšie ako 12 hodín, alebo sa nenachádza pod takým dohľadom, ktorý by stačil na zistenie neoprávneného vstupu.

2. BEZPEČNOSTNÁ OCHRANA LETISKA

2.1. **Požiadavky na projektovanie letiska**

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

2.2. **Kontrola prístupu**

2.2.1. *Vyhradené bezpečnostné priestory a iné priestory prevádzkovej časti letiska*

1. Príslušný orgán zabezpečuje kontrolu prístupu do vyhradených bezpečnostných priestorov.

   V prípade, že sa prevádzkové priestory letiska, ktoré nie sú vyhradenými bezpečnostnými priestormi, nachádzajú vedľa vyhradených bezpečnostných priestorov a umožňujú vstup do nich, je nevyhnutné zabezpečiť dostatočné obmedzenia a kontroly potrebné na zistenie neoprávneného vstupu a prijímať primerané opatrenia.

2. Príslušný orgán, ktorý povoľuje vstup do vyhradených bezpečnostných priestorov, zabezpečuje, aby všetci zamestnanci, ktorí sú oprávnení na vstup do týchto priestorov, dodržiavali prísne opatrenia pri kontrole vstupu. Tieto opatrenia zahŕňajú toto:

   a) zamestnanci s letiskovým identifikačným preukazom na vstup do vyhradených bezpečnostných priestorov musia poznať letiskové preukazy a povolené preukazy, ktoré sa nevydávajú na letisku, a poznať, či sú platné na vstup do vyhradených bezpečnostných priestorov;

   b) zamestnanci informujú alebo nahlásia príslušnému orgánu všetky osoby, ktoré sa nachádzajú vo vyhradených bezpečnostných priestoroch a ktoré pri sebe nemajú platný identifikačný preukaz;

([1]) Táto príloha má rovnakú štruktúru a číslovanie ako príloha k nariadeniu (ES) č. 2320/2002. Ak sa týmto nariadením neprijíma žiadne ustanovenie o implementácii a technickom prispôsobení spoločných základných noriem, potom je to výslovne uvedené pod príslušným nadpisom.

([2]) Ú. v. ES L 272, 25.10.1996, s. 36.

▼B

c) zamestnanci informujú alebo nahlásia príslušnému orgánu všetky nepovolené vozidlá, ktoré sa nachádzajú vo vyhradených bezpečnostných priestoroch.

3. Príslušný orgán v rámci národného plánu bezpečnostnej ochrany civilného letectva zabezpečí kontrolu letiskových identifikačných preukazov, ktoré umožňujú vstup do vyhradených bezpečnostných priestorov, a to týmto spôsobom:

a) letiskové identifikačné preukazy obmedzujú vstup zamestnancov len do priestorov vymedzených na základe prevádzkových potrieb;

b) pri ukončení pracovného pomeru alebo pri zmene zamestnaneckého postavenia musia zamestnanci odovzdať letiskový identifikačný preukaz príslušnému orgánu, pričom tento preukaz sa zničí;

c) držiteľ preukazu musí okamžite informovať svojho zamestnávateľa a vydávajúci orgán o strate alebo krádeži svojho letiskového identifikačného preukazu. Po tomto oznámení je letiskový identifikačný preukaz okamžite zablokovaný.

4. Príslušný orgán zabezpečí, aby vstupné dvere, ktoré sa používajú len v prípade vystupovania cestujúcich z lietadla a ktoré umožňujú prístup k rampám a do vyhradených bezpečnostných priestorov, boli otvorené len v čase vystupovania z lietadla.

5. Ochranu miest bezpečnostnej kontroly zabezpečujú strážnici alebo príslušné monitorovacie zariadenia, aby tak bolo možné zabrániť narušeniu bezpečnosti pri bezpečnostných kontrolách a na únikových trasách a predchádzať mu, ako aj posilniť ochranu vďaka zamestnancom, ktorí sa zúčastňujú na procese kontroly.

6. Materiály uložené vo vyhradených bezpečnostných priestoroch a iných priestoroch prevádzkovej časti letiska, ktoré sa využívajú na vybavenie cestujúcich a podanej batožiny, musia byť chránené alebo pod neustálym dohľadom, aby sa predišlo neoprávnenému prístupu. Vyradené materiály sa musia zničiť, aby sa zabezpečilo, že ich nepoužijú neoprávnené osoby.

Systémy riadenia odletu a systémy registrácie pred odletom na letiskách sa musia kontrolovať, aby sa zabránilo neoprávnenému prístupu.

Samostatná registrácia pred odletom a použiteľné možnosti registrácie cez internet, ktoré môžu cestujúci využiť, sa považujú za oprávnený prístup k takýmto materiálom alebo systémom.

2.2.2. *Terminály*

Požiadavky stanovené v bode 2.2.1.6 sa uplatňujú aj na oblasti terminálov, ktoré sú pre verejnosť otvorené.

2.2.3. *Iné verejné priestory*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

2.3. **Kontrola zamestnancov, predmetov, ktoré majú pri sebe, a vozidiel**

2.3.1. *Kontrola zamestnancov a predmetov, ktoré majú pri sebe*

Bezpečnostní pracovníci môžu zamietnuť vstup do vyhradených bezpečnostných priestorov každému zamestnancovi, ktorý má pri sebe predmet, o ktorom majú pochybnosti.

2.3.2. *Kontrola vozidiel*

1. Vozidlá sa kontrolujú s cieľom odhaliť zakázané predmety a neoprávnené osoby.

2. Vodič a ďalší cestujúci vo vozidle nie sú počas kontroly vo vozidle.

▼B

2.3.3. *Bezpečnostné postupy pri dodávke tekutín a tašiek odolných voči vonkajšej manipulácii*

Všeobecné ustanovenia

1. Za „dodávky tekutín“ sa považujú tekutiny určené na predaj v predajných miestach umiestnených v letovej časti letiska za colnou a pasovou kontrolou, za miestom, kde sa kontrolujú palubné lístky, alebo vo vyhradených bezpečnostných priestoroch, od ich prvého prijatia v letovej časti letiska po ich odovzdanie v predajných miestach.

2. Za „tašky odolné voči vonkajšej manipulácii“ sa považujú tašky odolné voči vonkajšej manipulácii, ktoré sa používajú v predajných miestach umiestnených v letovej časti letiska za miestom, kde sa kontrolujú palubné lístky, od ich prvého prijatia v letovej časti letiska až po ich konečné použitie.

Kontroly dodávok

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

Známy dodávateľ

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

Tašky odolné voči vonkajšej manipulácii

3. Dodávky tašiek odolných voči vonkajšej manipulácii sa uskutočňujú v balení odolnom voči vonkajšej manipulácii do predajných priestorov za miestom, kde sa kontrolujú palubné lístky.

4. Po prijatí v týchto predajných miestach až po ich konečné použitie sú dodávky obalov odolných voči vonkajšej manipulácii chránené pred neoprávnenými zásahmi.

2.4. **Fyzická bezpečnosť a hliadky**

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

3. BEZPEČNOSTNÁ OCHRANA LIETADLA

3.1. **Prehliadanie a kontrolovanie lietadla**

Letecký dopravca zabezpečuje, aby zamestnanci, ktorí vykonávajú bezpečnostnú prehliadku lietadla a bezpečnostnú kontrolu lietadla, poznali typ kontrolovaného lietadla a aby sa zúčastňovali na príslušných školeniach potrebných na vykonávanie takýchto aktivít.

3.1.1. *Bezpečnostná kontrola lietadla*

Po ukončení bezpečnostnej kontroly lietadla letecký dopravca uchová záznamy z tejto kontroly buď počas 24 hodín, alebo počas trvania letu, podľa toho, ktorý z týchto časových úsekov trvá dlhšie.

3.1.2. *Bezpečnostná prehliadka lietadla*

1. Po ukončení bezpečnostnej prehliadky lietadla letecký dopravca uchová záznamy z tejto kontroly buď počas 24 hodín, alebo počas trvania letu, podľa toho, ktorý z týchto časových úsekov trvá dlhšie.

2. Bezpečnostná prehliadka lietadla sa vykonáva na palube prázdneho lietadla.

3.2. **Ochrana lietadla**

Za ochranu lietadla je zodpovedný letecký dopravca.

▼B

4. CESTUJÚCI A PRÍRUČNÁ BATOŽINA

4.1. Kontrola cestujúcich

4.1.1. *Zakázané predmety*

1. Cestujúcim sa nepovoľuje mať pri sebe vo vyhradených bezpečnostných priestoroch a na palube lietadla tieto predmety:

a) Zbrane a strelné zbrane

Akýkoľvek predmet, ktorý je schopný alebo zdanlivo schopný vystreliť náboj alebo spôsobiť zranenie, vrátane:

— všetkých strelných zbraní (pištolí, revolverov, pušiek, brokovníc atď.),

— replík a napodobenín strelných zbraní,

— súčiastok strelných zbraní (s výnimkou teleskopických zameriavacích zariadení a mieridiel),

— vzduchových pištolí, pušiek a brokových pušiek,

— signálnych pištolí,

— štartovacích pištolí,

— hračkárskych zbraní všetkých typov,

— značkovacích zbraní,

— priemyselných šípkových a klincových zbraní,

— kuší,

— prakov,

— zbraní vystreľujúcich harpúny a oštepy,

— jatočných pištolí,

— omračujúcich alebo ochromujúcich zariadení (napr. paralyzéry, tasery),

— zapaľovačov v tvare zbraní.

b) Zahrotené/ostrím vybavené zbrane a ostré predmety

Zahrotené predmety alebo predmety s ostrou čepeľou schopné spôsobiť zranenie vrátane:

— sekier,

— šípov a šípok,

— mačiek (železiez na topánky),

— harpún a oštepov,

— nástrojov na drvenie a sekanie ľadu,

— korčúľ,

— uzamykacích alebo vyskakovacích nožov bez ohľadu na dĺžku čepele,

— nožov vrátane ceremoniálnych nožov s čepeľou dlhšou ako 6 cm, vyrobených z kovu alebo z iného materiálu dostatočne pevného na použitie vo forme potenciálnej zbrane,

— sekáčov na mäso,

— mačiet,

— voľných žiletiek a britiev (s výnimkou jednorazových holiacich strojčekov so žiletkou v puzdre),

— šablí, mečov a kordov ukrytých v palici,

— skalpelov,

— nožníc s ostrím dlhším ako 6 cm,

▼B

— lyžiarskych a vychádzkových/turistických palíc,

— vrhacích hviezdic,

— remeselných nástrojov potenciálne použiteľných ako zahrotené alebo ostrím vybavené zbrane (napr. vrtáky všetkých druhov, skrutkovače, páčidlá, kladivá, kliešte, kľúče na skrutky/skrutkové kľúče, spájkovacie lampy).

c) Tupé nástroje

Akékoľvek tupé nástroje schopné spôsobiť zranenie vrátane:

— bejzbalových a softbalových palíc,

— palíc a obuškov – pevných alebo pružných (napr. kyjaky, stojanové nočné svietniky),

— kriketových palíc,

— golfových palíc,

— hokejok,

— lakrosových palíc,

— kajakárskych a kanoistických vesiel,

— skateboardov,

— biliardových tág,

— rybárskych prútov,

— výstroja bojových umení (napr. boxery, športové palice/kyjaky, cepy, skľučovadlá).

d) Výbušniny a horľavé látky

Akékoľvek výbušné alebo vysoko horľavé látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie cestujúcich a posádky alebo pre bezpečnosť lietadla alebo majetku, vrátane:

— munície,

— výbušných hlavíc,

— detonátorov a rozbušiek,

— trhavín a roznecovadiel,

— replík alebo napodobenín výbušných materiálov alebo zariadení,

— mín a iných vojenských výbušných materiálov,

— granátov všetkých typov,

— plynov a plynových nádob (napr. bután, propán, acetylén, kyslík) vo veľkých množstvách,

— ohňostrojov, svetlíc (vo všetkých podobách) a inej pyrotechniky (vrátane zábavnej a hračkárskej),

— iných ako bezpečnostných zápaliek,

— dymotvorných nádob a zásobníkov,

— horľavých tekutých palív (napr. benzín, nafta, tekutina do zapaľovačov, alkohol, etanol);

— aerosólových sprejových farieb,

— terpentínu a riedidiel farieb,

— alkoholických nápojov prevyšujúcich 70 % objemových jednotiek.

e) Chemické a toxické látky

Akékoľvek chemické alebo toxické látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie cestujúcich a posádky alebo bezpečnosť lietadla a majetku, vrátane:

— kyselín a žieravín (napr. vytekajúce „mokré“ batérie),

▼B

— škodlivých alebo bieliacich látok (napr. ortuť, chlór),

— omračujúcich sprejov (napr. slzný plyn, koreninový plyn),

— rádioaktívnych materiálov (napr. medicínske alebo komerčné izotopy),

— jedov,

— nákazlivých alebo biologicky nebezpečných materiálov (napr. infikovaná krv, baktérie a vírusy),

— materiálov schopných spontánneho vznietenia alebo horenia,

— hasiacich prístrojov.

f) Tekutiny

Tekutiny, s výnimkou samostatných nádob s objemom maximálne 100 mililitrov alebo ich ekvivalentov, ktoré sú umiestnené do priehľadného plastového vrecka, ktoré sa dá opätovne zatvoriť, s objemom maximálne 1 liter. Obsah tohto plastového vrecka sa musí do neho bez problémov zmestiť a vrecko musí byť úplne zatvorené. Za tekutiny sa považujú aj gély, pasty, krémy, zmesi tekutina/pevná látka a obsah nádob pod tlakom, ako sú napríklad zubná pasta, gél na vlasy, nápoje, polievky, sirupy, voňavky, pena na holenie, aerosóly a všetky ostatné predmety podobnej konzistencie.

Výnimka sa môže udeliť, ak je tekutina:

1. určená na použitie počas cesty a je potrebná zo zdravotného hľadiska alebo z dôvodu osobitných požiadaviek na stravovanie vrátane dojčenskej výživy. Cestujúci musí na požiadanie predložiť dôkaz o pôvode tekutiny, na ktorú je udelená výnimka, alebo

2. získaná v prevádzkových priestoroch letiska za miestom, na ktorom sa kontrolujú palubné vstupenky, z obchodov podliehajúcich schváleným bezpečnostným postupom v rámci bezpečnostného programu letiska a pod podmienkou, že tekutina je zabalená v taške, ktorá je odolná voči vonkajšej manipulácii a obsahuje dostatočný dôkaz o zakúpení na letisku v daný deň, alebo

3. získaná vo vyhradených bezpečnostných priestoroch z obchodov podliehajúcich schváleným bezpečnostným postupom v rámci bezpečnostného programu letiska, alebo

4. získaná v priestoroch iného letiska Spoločenstva pod podmienkou, že tekutina je zabalená v taške, ktorá je odolná voči vonkajšej manipulácii a obsahuje dostatočný dôkaz o zakúpení v prevádzkových priestoroch letiska v daný deň, alebo

5. získaná na palube lietadla leteckého dopravcu Spoločenstva pod podmienkou, že tekutina je zabalená v taške, ktorá je odolná voči vonkajšej manipulácii a obsahuje dostatočný dôkaz o zakúpení na palube lietadla v daný deň, alebo

6. získaná v predajných miestach umiestnených v prevádzkových priestoroch za miestom, kde sa kontrolujú palubné lístky, alebo vo vyhradenom bezpečnostnom priestore letiska v tretej krajine uvedeného v dodatku 1. Komisia môže rozhodnúť v súlade s postupom uvedeným v článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2320/2002 o zaradení letiska tretej krajiny do dodatku 1 na základe splnenia týchto podmienok:

   — tretia krajina je známa dobrou spoluprácou so Spoločenstvom a jeho členskými štátmi a zároveň

   — Komisia po overení uznala, že:

      a) tretia krajina uplatňuje uspokojivé normy bezpečnostnej ochrany civilného letectva a zároveň

▼B

b) na letisku sa uplatňujú bezpečnostné opatrenia ekvivalentné opatreniam stanoveným v odseku 2.3.3 tejto prílohy a v odseku 2.3.6 rozhodnutia Komisie z 8. augusta 2008 ([1]) a zároveň

c) na letisku sa implementovali usmernenia pre odporúčanú bezpečnostnú kontrolu Medzinárodnej organizácie civilného letectva pre detekčnú kontrolu tekutín, gélov a aerosólov ustanovené v úradnom liste z 1. decembra 2006 (vec: AS 8/11-06/100, utajené) a v úradnom liste z 30. marca 2007 (vec: AS 8/11-07/26, utajené) alebo v prípade tašiek odolných voči vonkajšej manipulácii rovnocenné špecifikácie a zároveň

d) taška odolná voči vonkajšej manipulácii, v ktorej je umiestnená tekutina, uspokojivo preukazuje, že bola zakúpená v prevádzkovej časti letiska v tretej krajine v priebehu posledných tridsiatich šiestich hodín.

2. Cestujúci môže byť oslobodený od požiadaviek bodu 4.1.1.1 za predpokladu, že:

a) príslušný orgán bol o tom dopredu informovaný a súhlasil s tým, že cestujúci bude mať pri sebe tento (tieto) predmet(-y), a zároveň

b) kapitán lietadla bol informovaný o takomto cestujúcom a o zakázanom(-ých) predmete(-och), ktorý(-é) má pri sebe.

Ak je to možné, zakázané predmety sa uvedú do bezpečného stavu.

3. Zoznam zakázaných predmetov uvedený v bode 4.1.1.1 a informácie o povolených výnimkách sa zverejnia.

4. Príslušný orgán môže zakázať ďalšie predmety okrem predmetov uvedených v bode 4.1.1.1. Príslušný orgán vynaloží primerané úsilie na informovanie cestujúcich o takýchto predmetoch pred tým, ako absolvujú kontrolu podávanej batožiny.

5. Pokiaľ predmety zakázané v bodoch 4.1.1.1 alebo 4.1.1.4 nie sú zakázané v bode 5.2.3.1, môžu sa nachádzať v podanej batožine za podmienky, že cestujúci nemajú nekontrolovaný prístup k takejto batožine od bodu, v ktorom sa batožina kontroluje, po bod, v ktorom ju dostanú po prílete.

6. Pracovníci bezpečnostnej ochrany môžu odmietnuť povolenie vstupu do vyhradených bezpečnostných priestorov a na palubu lietadla každému cestujúcemu, ktorý má pri sebe predmet, ktorý nie je uvedený v bode 4.1.1.3, ale o ktorom majú pochybnosti.

4.1.2. *Kalibrácia prechodových detektorov kovov*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

4.1.3. *Kontrola cestujúcich so zníženou pohyblivosťou.*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

4.1.4. *Bezpečnostné opatrenia pre potenciálne nebezpečných cestujúcich*

1. Osobitné bezpečnostné opatrenia sa zavádzajú pre leteckú dopravu týchto skupín potenciálne nebezpečných cestujúcich:

a) Vyhostené osoby:

— Osoby, ktorým orgány členského štátu povolili zákonný vstup na svoje územie alebo ktoré vstúpili na územie členského štátu nezákonne a po určitom čase museli na základe oficiálneho príkazu orgánov členského štátu opustiť jeho územie.

([1]) Rozhodnutie zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

▼B

b) Neprijateľné osoby:

— Osoby, ktorých vstup na územie členského štátu príslušné orgány zamietli a ktoré sa prepravujú späť do krajiny odletu alebo do akejkoľvek inej krajiny, kde sú tieto osoby prijateľné.

c) Osoby vo väzbe:

— Obvinené alebo trestne stíhané osoby, ktoré sa musia prepraviť.

2. Príslušné orgány písomne oznámia leteckému dopravcovi v dostatočnom predstihu, kedy plánujú prepravovať potenciálne nebezpečných cestujúcich.

3. Písomné oznámenie leteckému dopravcovi a veliacemu pilotovi obsahuje tieto podrobné údaje:

— totožnosť osoby,

— dôvod prepravy,

— meno a funkciu sprevádzajúcej osoby (osôb), ak sú poskytnuté,

— posúdenie rizika príslušnými orgánmi (vrátane dôvodov na pridelenie alebo nepridelenie sprievodu),

— v prípade potreby určenie čísla sedadla vopred a zároveň

— druh dostupnej dokumentácie.

4. Osobitné bezpečnostné opatrenia sa zavádzajú pre nedisciplinovaných cestujúcich. Nedisciplinovaní cestujúci sú osoby, ktoré sa na palube civilného lietadla od momentu, keď sa zatvoria dvere lietadla pred vzlietnutím, až do momentu, keď sa po pristátí otvoria, dopustia:

— napadnutia, zastrašovania, vyhrážania sa alebo zámernej bezohľadnosti, pričom ohrozia poriadok alebo bezpečnosť majetku alebo osôb,

— napadnutia, zastrašovania, vyhrážania sa členovi letovej posádky alebo mu bránia pri výkone jeho povinností, resp. obmedzujú jeho schopnosť vykonávať povinnosti,

— zámernej bezohľadnosti alebo poškodenia lietadla, jeho zariadení alebo zariadení obsluhy, čím ohrozia poriadok alebo bezpečnosť lietadla alebo cestujúcich,

— oznamovania informácií, o ktorých je známe, že nie sú pravdivé, čím ohrozia bezpečnosť lietadla počas letu,

— neposlušnosti pri plnení legitímnych príkazov alebo inštrukcií potrebných pre bezpečnú, disciplinovanú a efektívnu prevádzku.

5. Osoby vo väzbe musia mať neustály sprievod.

4.2. **Oddelenie cestujúcich**

V prípade, že prilietajúci cestujúci, ktorí neprešli kontrolou v súlade s ustanoveniami uvedenými v nariadení (ES) č. 2320/2002, využili priestory letiskového terminálu nachádzajúce sa medzi miestami bezpečnostnej kontroly a miestom nástupu na palubu lietadla, tieto priestory sa prehľadajú s cieľom zabezpečiť, aby tu pred nástupom cestujúcich, ktorí prešli kontrolou, neostali žiadne zakázané predmety.

4.3. **Kontrola príručnej batožiny**

1. Všetky tekutiny treba na kontrolnom bode predložiť na kontrolu.

2. Prenosné počítače a iné veľké elektrické spotrebiče treba z príručnej batožiny pred kontrolou vybrať a skontrolovať samostatne.

3. Kabáty a bundy cestujúcich treba skontrolovať ako samostatný kus príručnej batožiny.

▼B

4.3.1. *Kontrola príručnej batožiny röntgenovým zariadením s vysokou rozpoznávacou schopnosťou a s inštalovaným a funkčným systémom obrazovej projekcie ohrozenia*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

4.4. **Kontrola diplomatov**

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

5. PODANÁ BATOŽINA

5.1. **Vyzdvihnutie podanej batožiny**

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

5.2. **Kontrola podanej batožiny**

5.2.1. *Sprevádzaná podaná batožina*

1. Letecký dopravca zabezpečí, aby každý cestujúci cestoval rovnakým letom ako jeho podaná batožina. V opačnom prípade sa podaná batožina považuje za nesprevádzanú batožinu.

2. Príslušný orgán stanoví v národnom pláne bezpečnostnej ochrany civilného letectva podrobné postupy na dosahovanie cieľov kontroly v prípade zlyhania zariadení využívaných pri kontrole.

5.2.2. *Nesprevádzaná podaná batožina*

Letecký dopravca, ktorý preberá nesprevádzanú podanú batožinu od iného leteckého dopravcu, zabezpečí písomný záznam o vykonaní bezpečnostných kontrol tejto podanej batožiny podľa prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002 pred jej prebratím na účely prepravy.

5.2.3. *Zakázané predmety v podanej batožine*

1. V podanej batožine sa nesmú nachádzať tieto predmety:

   — výbušniny vrátane detonátorov, rozbušiek, granátov a mín,

   — plyny vrátane propánu a butánu,

   — horľavé kvapaliny vrátane benzínu a metanolu,

   — horľavé hmoty a reaktívne látky vrátane magnézia, zapaľovacích lámp, ohňostrojov a svetelných rakiet,

   — okysličovadlá a organické peroxidy vrátane bieliacich roztokov a súprav na opravu karosérií vozidiel,

   — toxické alebo infekčné látky vrátane jedu na potkany a infikovanej krvi,

   — rádioaktívne materiály vrátane medicínskych alebo komerčných izotopov,

   — škodlivé látky vrátane ortuti a vozidlových batérií,

   — súčasti palivového systému vozidiel, ktoré obsahujú palivo.

2. Zoznam zakázaných predmetov uvedený v bode 5.2.3.1 sa sprístupní verejnosti v agentúrach leteckých dopravcov a pomocou iných vhodných prostriedkov.

3. Príslušný orgán môže zakázať ďalšie predmety okrem predmetov uvedených v bode 5.2.3.1. Príslušný orgán vynaloží primerané úsilie na informovanie cestujúcich o takýchto predmetoch.

4. Pracovníci bezpečnostnej ochrany môžu odmietnuť prepravu batožiny obsahujúcej predmet, ktorý nie je uvedený v bode 5.2.3.1, ale o ktorom majú pochybnosti.

5.2.4. *Detekčná kontrola podanej batožiny s použitím systémov detekcie výbušnín (EDS)*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

▼B

5.2.5. *Kontrola sprevádzanej podanej batožiny konvenčným röntgenovým zariadením s inštalovaným a funkčným systémom obrazovej projekcie ohrozenia*

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

5.3. **Ochrana podanej batožiny**

1. Prístup do priestorov na manipuláciu s batožinou a do priestorov na skladovanie sa obmedzuje na tých zamestnancov, ktorí vstupujú do týchto priestorov z prevádzkových dôvodov. K týmto zamestnancom patria osoby zodpovedné za nakladanie, vykladanie a ochranu podanej batožiny, ako aj osoby, ktoré do priestorov pre manipuláciu s batožinou a do priestorov na skladovanie môžu vstúpiť na základe povolenia príslušného orgánu.

2. Cestujúcim sa môže umožniť prístup k predmetom v ich vlastníctve nachádzajúcim sa v podanej batožine, ktorá prešla kontrolou, v prípade, že je to potrebné, a za predpokladu, že sú pod neustálym dozorom, aby sa zabezpečilo, že žiadny zakázaný predmet:

   a) sa nedostane do podanej batožiny ani

   b) sa neprenesie z podanej batožiny na palubu lietadla alebo do vyhradeného bezpečnostného priestoru.

6. NÁKLAD, KURIÉRNE A EXPRESNÉ BALÍKY

6.1. **Uplatňovanie**

Na účely tohto nariadenia:

„známy odosielateľ pre nákladné lietadlo“ znamená odosielateľa, ktorého zásielka je pozitívne identifikovaná na prepravu len v nákladnom lietadle, ako sa uvádza v bode 6.5 prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002.

6.2. **Kvalifikácia na oprávneného zástupcu**

Ustanovenie, schválenie alebo registrovanie príslušným orgánom

6.2.1. Členské štáty na účely ustanovenia, schválenia alebo registrovania subjektu príslušným orgánom ako oprávneného zástupcu zabezpečia vykonávanie tohto postupu:

a) Subjekt podá žiadosť o štatút oprávneného zástupcu príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom sa nachádza.

   Žiadateľ predloží príslušnému orgánu bezpečnostný program. V tomto programe sa opisujú metódy a postupy, ktoré má zástupca spĺňať, aby dosiahol súlad s týmto nariadením a s vnútroštátnym programom bezpečnostnej ochrany civilného letectva členského štátu, v ktorom sa nachádza. V programe sa taktiež opisuje, ako sám zástupca monitoruje súlad s týmito metódami a postupmi.

   Žiadateľ predloží aj písomné vyhlásenie o svojom záväzku dodržiavať bezpečnostné normy stanovené vo svojom programe a bezodkladne oznámiť príslušnému orgánu akékoľvek zmeny v tomto programe. Toto vyhlásenie musí podpísať právny zástupca alebo osoba zodpovedná za bezpečnosť.

b) Príslušný orgán preskúma bezpečnostný program s cieľom zabezpečiť súlad bezpečnostných opatrení stanovených v programe s požadovanými normami. Príslušný orgán potom na mieste preverí náležité priestory žiadateľa s cieľom posúdiť, či žiadateľ dokáže dodržať súlad s týmto nariadením a s vnútroštátnym programom bezpečnostnej ochrany civilného letectva členského štátu, v ktorom sa priestory nachádzajú.

c) Ak je príslušný orgán spokojný s informáciami poskytnutými v rámci písmen a) a b), môže ustanoviť, schváliť alebo zaregistrovať zástupcu ako oprávneného zástupcu pre určené miesta.

Tento postup sa uplatňuje najneskôr od 1. marca 2008.

▼B

6.2.2. Inšpekciu, ktorú vykoná príslušný orgán v priestoroch oprávneného zástupcu, možno považovať za previerku na mieste na účely bodu 6.2.1 písm. b).

6.2.3. Ak príslušný orgán už nie je presvedčený o tom, že oprávnený zástupca je schopný dosahovať súlad s týmto nariadením a jeho vnútroštátnym programom bezpečnostnej ochrany civilného letectva, odoberie mu štatút oprávneného zástupcu.

6.3. **Kontroly bezpečnostnej ochrany**

6.3.1. Pri detekčnej kontrole nákladu v súlade s bodom 6.3.1 písm. b) prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002 zástupcovia alebo leteckí dopravcovia:

a) použijú prostriedky alebo metódy, ktoré sú na zistenie zakázaných predmetov najvhodnejšie, s ohľadom na povahu zásielky a zároveň

b) zabezpečia, aby použité prostriedky alebo metódy boli na úrovni postačujúcej na zabezpečenie toho, že v náklade nebude možné ukryť žiadny zakázaný predmet.

6.3.2. Príslušný orgán informuje Komisiu o všetkých ostatných prostriedkoch, ako sa uvádza v bode 6.3.1 písm. b) bode iv) prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002, ktoré povoľuje na detekčnú kontrolu nákladu.

6.4. **Kritériá pre známeho odosielateľa**

6.4.1. Vyhlásenie známeho odosielateľa uvedené v bode 6.4.1. písm. b) prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002 sa vyhotoví písomne raz ročne vo vnútroštátnom normalizovanom formáte.

Vyhlásenie obsahuje potvrdenie, že zásielky neobsahujú žiadne zakázané predmety uvedené v bodoch iv) a v) dodatku, ako sa uvádza v bode 6.4.1 písm. c) bode i) prílohy k nariadeniu (ES) č. 2320/2002.

Známy odosielateľ preberá za svoje vyhlásenie plnú zodpovednosť.

6.4.2. Keď zásielka obsahuje akékoľvek zakázané predmety, známy odosielateľ vždy písomne potvrdí oprávnenému zástupcovi alebo leteckému dopravcovi, že zásielka obsahuje takéto predmety.

6.4.3. Ak známy odosielateľ už nemôže ďalej plniť svoje záväzky, príslušný orgán alebo oprávnený zástupca, alebo letecký dopravca zodpovedný za kontrolu platnosti mu odníme štatút známeho odosielateľa.

6.5. **Preprava nákladným lietadlom**

6.5.1. S cieľom umožniť oprávnenému zástupcovi alebo leteckému dopravcovi ustanoviť určitý subjekt ako známeho odosielateľa pre nákladné lietadlo členské štáty zabezpečia implementáciu tohto postupu:

a) Subjekt predloží podpísané vyhlásenie o záväzkoch, v ktorom uvedie, že:

— potvrdzuje prijatie vnútroštátnych pokynov o bezpečnostnej ochrane priestorov, zamestnancov a dopravy,

— zabezpečí, aby sa vnútroštátne pokyny o bezpečnostnej ochrane oznámili zamestnancom pracujúcim v jeho priestoroch,

— náklad uchováva v bezpečí až do jeho odovzdania oprávnenému zástupcovi alebo leteckému dopravcovi,

— uznáva, že zásielky môžu podliehať bezpečnostným kontrolám vrátane detekčnej kontroly, a zároveň

— súhlasí s neohlásenými kontrolami príslušným orgánom vo svojich priestoroch s cieľom posúdiť, či známy odosielateľ pre nákladné lietadlo dodržiava vnútroštátne pokyny.

Subjekt vymenuje aspoň jednu osobu zodpovednú za bezpečnostnú ochranu v jeho priestoroch a oprávnenému zástupcovi alebo leteckému dopravcovi oznámi meno a kontaktné údaje tejto osoby.

b) Oprávnený zástupca alebo letecký dopravca zaznamená o subjekte tieto údaje:

— údaje spoločnosti vrátane riadnej obchodnej adresy,

— charakter podnikania,

▼B

— kontaktné údaje vrátane údajov osoby (osôb) zodpovednej(-ých) za bezpečnostnú ochranu,

— IČ DPH alebo registračné číslo spoločnosti a zároveň

— číslo bankového účtu.

c) Ak je oprávnený zástupca alebo letecký dopravca spokojný s informáciami poskytnutými v rámci písmen a) a b), môže ustanoviť subjekt ako známeho odosielateľa pre nákladné lietadlo.

6.5.2. Oprávnený zástupca alebo letecký dopravca vedie databázu informácií v zmysle bodu 6.5.1 písm. b). Databázu môže kontrolovať príslušný orgán.

6.5.3. Ak oprávnený zástupca alebo letecký dopravca už nie je presvedčený, že známy odosielateľ pre nákladné lietadlo je schopný plniť vnútroštátne pokyny, štatút známeho odosielateľa pre nákladné lietadlo mu odoberú.

7. POŠTA

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

8. POŠTA A MATERIÁLY LETECKÉHO DOPRAVCU

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

9. ZÁSOBY A DODÁVKY JEDÁL A NÁPOJOV LETECKÉHO DOPRAVCU

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

10. ČISTIACE PROSTRIEDKY, ZÁSOBY A DODÁVKY LETECKÉHO DOPRAVCU

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

11. VŠEOBECNÉ LETECTVO

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

12. PRIJÍMANIE, ŠKOLENIE A VÝCVIK ZAMESTNANCOV

12.1. Národný plán školení a výcviku bezpečnostnej ochrany letectva

Národný plán školení a výcviku bezpečnostnej ochrany letectva obsahuje požiadavky na školenia a výcvik zameraný na zvládnutie nedisciplinovaných cestujúcich.

12.2. Bezpečnostní pracovníci

12.2.1. *Letecký dopravca a riadenie bezpečnosti letiska*

1. Príslušný orgán zabezpečuje, aby každé letisko v rámci Spoločenstva a každý letecký dopravca mal k dispozícii náležite kvalifikovaných riadiacich pracovníkov v oblasti bezpečnosti. Príslušný orgán zabezpečuje vhodnú organizáciu riadenia bezpečnosti. Služobne starší riadiaci pracovníci zodpovední za zabezpečenie dodržiavania bezpečnostných noriem leteckými dopravcami alebo na letiskách musia mať potrebnú úroveň vzdelania, poznatkov a skúseností, ktoré zahŕňajú:

a) skúsenosti v zabezpečovaní bezpečnostnej ochrany letectva alebo

b) skúsenosti v iných súvisiacich oblastiach bezpečnosti, akými sú napríklad presadzovanie práva, vojenská oblasť a iné, a zároveň

c) osvedčenie alebo rovnocenné potvrdenie príslušného orgánu a zároveň

▼B

d) poznatky z týchto oblastí:

— bezpečnostné systémy a kontrola prístupu,

— pozemná bezpečnosť a bezpečnosť počas letu,

— zbrane a zakázané predmety,

— prehľad o terorizme.

12.3. **Ostatný personál**

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

13. TECHNICKÉ ŠPECIFIKÁCIE KONTROLNÝCH ZARIADENÍ

Žiadne ustanovenia v tomto nariadení.

▼B

Dodatok 1

Letisko(-á), z ktorého(-ých) smerujú lety na letiská Spoločenstva:

— Letisko Singapur (SIN)

— Chorvátsko:

Letisko Dubrovník (DBV)

Letisko Rijeka (RJK)

Letisko Pula (PUY)

Letisko Split (SPU)

Letisko Zadar (ZAD)

Letisko Zagreb (ZAG).

▼M1

— Kórejská republika:

Letisko Soul Incheon (ICN)

Letisko Pusan Gimhae (PUS)

▼M2

— Kanada:

Calgary International (YYC)

Edmonton International (YEG)

Halifax International (YHZ)

Montreal International (YUL)

Ottawa-Macdonald-Cartier International (YOW)

Toronto-Lester B. Pearson International (YYZ)

Vancouver International (YVR)

Winnipeg International (YWG)

Moncton (YQM)

Quebec (YQB)

St. John's (YYT)

Whitehorse (YXY)

▼M3

— Spojené štáty americké:

Všetky medzinárodné letiská